

RR-0314

First Year B. Com. Examination
March / April – 2010
Element of Banking & Insurance

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
F. Y. B. Com.

Name of the Subject :
Element of Banking & Insurance

Subject Code No. : 0 3 1 4 Section No. (1, 2,.....) : Nil

Seat No. :

Student's Signature

(૨) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.

(૩) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો :

૧૦

(૧) અનુસૂચિત બેન્ક કોને કહેવાય ?

(૨) ભારતમાં મધ્યસ્થ બેન્ક તરીકેની કામગીરી કઈ બેન્ક કરે છે ? ક્યારથી ?

(૩) ચેકમાં મહત્વના ફેરફાર એટલે શું ? મહત્વના ફેરફાર જણાવો.

(૪) સ્પ્રિંગલર લીકેજ પોલિસી એટલે શું ?

(૫) સામુદાયિક વીમા પોલિસીના પ્રીમિયમના દરો શા માટે નીચા હોય છે ?

૨ (અ) વેપારી બેન્કનાં નીચેનાં કાર્યો સમજાવો :

૬

(૧) સેઈફ ડિપોઝિટ વોલ્ટનું કાર્ય

(૨) મોબાઈલ બેન્કિંગનું કાર્ય

(બ) ભારતીય સહકારી બેન્કોના માળખાંના પાયાનાં સ્તરે કઈ સંસ્થા છે ?

૬

આ સંસ્થાની પ્રગતિ અને મર્યાદાઓ જણાવો.

અથવા

૨ વેપારી બેન્કનાં પ્રણાલિકાગત અને બિનપ્રણાલિકાગત કાર્યો જણાવો.

૧૨

૩ (અ) શાખપત્ર એટલે શું ? વેપારીઓને આપવામાં આવતા શાખપત્રનાં પ્રકારો વર્ણવો. ૬

(બ) રિઝર્વ બેન્કનાં નીચેનાં કાર્યો સમજાવો : ૬

(૧) ચલણી નોટો બહાર પાડવાનું કાર્ય

(૨) અંતિમ સહાયક તરીકેનું કાર્ય.

અથવા

૩ (અ) ચેકની વ્યાખ્યા આપી તેના ફાયદા જણાવો. ૬

(બ) કોસિંગની વ્યાખ્યા આપી સાદું કોસિંગ અને વિશિષ્ટ કોસિંગનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. ૬

૪ (અ) તમારી જિંદગીનો વીમો લેવાની કાર્યવાહી સમજાવો. ૬

(બ) આગના વીમામાં રહેલ ભૌતિક તથા નૈતિક જોખમો સમજાવો. ૬

અથવા

૪ (અ) દરિયાઈ વીમાની નીચેની ગર્ભિત ઉપશરતો સમજાવો : ૬

(૧) સફરની કાયદેસરતા

(૨) જહાજની સમૂહયોગ્યતા

(બ) આગનો વીમો લેવાની કાર્યવાહી સમજાવો. ૬

૫ (અ) ક્યાં કારણોસર જિંદગી ઉપપ્રમાણ બને છે ? ૬

(બ) માર્ગાન્તર એટલે શું ? તે ક્યારે વાજબી ગણાય ? ૬

અથવા

૫ (અ) દરિયાઈ નુકસાનના પ્રકારો ટૂંકમાં સમજાવો. ૬

(બ) સ્પ્રિન્કલર લીકેજ પોલિસી ૬

૬ ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૨

(૧) બેન્કિંગ સેવાના માર્કેટિંગમાં 6Pનો ઉપયોગ

(૨) પરિમાણાત્મક શાખનિયંત્રણનાં સાધનો

(૩) વીમો અને જુગાર

(૪) જીવન વીમાના ફાયદાઓ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the Instruction No. 1 of Page No. 1.
(2) Question 1 is **compulsory**.
(3) Figures to the right indicate full marks of the question.

- 1** Answer in short : **10**
- (i) What is Scheduled Bank?
  - (ii) Which bank performs the functions of a Central Bank in India? Since when?
  - (iii) What are main changes in a cheque? Mention main changes.
  - (iv) What is meant by sprinkler leakage policy?
  - (v) Why the rate of premium of group insurance policy is less?
- 2** (a) Explain the following functions of commercial bank : **6**
- (i) The functions of safe deposit vault
  - (ii) The functions of mobile banking.
- (b) Which institute is basic institute in Indian co-operative banking structure? State its progress and limitations. **6**

OR

- 2** Explain the traditional and non-traditional functions of a commercial bank. **12**
- 3** (a) What is letter of credit? Describe various kinds of letter of credit issued to traders. **6**
- (b) Explain the following functions of Reserve Bank of India : **6**
- (i) The function of issuing of currency notes.
  - (ii) The function of the last resort.

OR

- 3** (a) State the definition of cheque and its advantages. **6**
- (b) Give a definition of crossing and state the difference between general crossing and special crossing. **6**

- 4 (a) Explain the procedure to take your life policy of life insurance. 6
- (b) Explain the physical and moral hazards in Fire Insurance. 6

OR

- 4 (a) Describe the following implied warranties of Marine Insurance : 6
- (i) Legality of the voyage
- (ii) Sea worthiness of the vessel
- (b) Explain the procedure of obtaining fire insurance policy. 6
- 5 (a) On which ground life becomes sub-standard? 6
- (b) What is deviation? When does it justify? 6

OR

- 5 (a) Describe in short the types of marine loss. 6
- (b) Sprinkler leakage policy. 6
- 6 Write short notes : (any two) 12
- (i) Explain 6 "PS" used in marketing of banking services
- (ii) Quantitative instruments of credit control
- (iii) Insurance and Gambling
- (iv) Advantages of life insurance.